WARIES MISDAADREEKS · Nº 181

Polderslot in Purmerend

De zaak van het stilgelegde gemaal

ESCAPEBOEK · KRAAK DE CODES

UITGEVERIJ WARIES

Inhoud

	Zo speel je dit boek	4
	Wie is wie	6
	Kaart van de Beemster	7
	Jouw codekaart	8
	Zaterdagochtend, 07.05 uur	9
Kamer 1	Gemaal De Kievit	11
Kamer 2	De Koemarkt	17
Kamer 3	Het rechte raster	22
Kamer 4	Het fort	28
Kamer 5	Gemaal De Tureluur	32
Kamer 6	Gemaal De Grutto	37
	Terug naar De Kievit	43
	Aan de lezer: de laatste vragen	44
	Werkbladen	45
	Antwoordformulier	48
	Antwoordregister	50
	Hints (op hun kop)	51
	Verzegeld: de oplossing	54
	Nawoord	60
	Bonus: maak je eigen polderslot	61
	Bonus: de polderquiz	62

Zo speel je dit boek

In de nacht van vrijdag op zaterdag heeft iemand de drie gemalen van de Beemster stilgezet. Het regent pijpenstelen en het water in de tochten stijgt. Op het bedieningspaneel staat één woord: **POLDERSLOT**. Pas als het goede wachtwoord van zes letters erin staat, mogen de pompen weer draaien. En dat wachtwoord heeft de saboteur verstopt in zes raadsels, verspreid over de polder en de stad.

Jij en je team krijgen de opdracht om het slot te kraken vóór het water de alarmgrens bereikt. Tegelijk zoek je uit wie dit gedaan heeft.

ZES KAMERS

Het boek heeft zes **kamers**: zes plekken waar je naartoe gaat. In elke kamer zit één **puzzel**. Die levert een getal van drie cijfers op. Zoek dat getal op in het **Antwoordregister** (p. 50). Daar staat welke letter je krijgt. Schrijf die letter in het vakje van die kamer: K1 tot en met K6. Let op: het register staat vol vakken. Een fout getal geeft óók een letter, alleen niet de goede. Pas aan het eind zie je of de zes letters samen een woord vormen dat in de polder hoort.

HET DOSSIER

Tussen de puzzels door vind je **stukken**: berichtjes, verklaringen, logboeken, een bon, een vlog. Ze zijn genummerd. Lees ze goed, want aan het eind vul je het **antwoordformulier** in: wie heeft de gemalen stilgezet, hoe, wanneer en waarom? Daarvoor heb je details uit verschillende stukken nodig. Niet iedereen vertelt de waarheid.

Wie is wie

JIJ EN JE TEAM. Afgelopen voorjaar wonnen jullie de Grote Polderpuzzel van de Polderdienst. Sindsdien staat jullie nummer in de telefoon van Femke Dekker.

FEMKE DEKKER, hoofd van de Polderdienst Beemstermeer. Zat de hele week op een congres in Brussel en zit zaterdagochtend in de trein terug. Ze stuurt je berichtjes.

HENNIE KROES (63), machinist van de gemalen. Werkt er al eenenveertig jaar en gaat in december met pensioen. Fietst overal naartoe.

LOTTE BROUWER (27), technicus bij de Polderdienst. Had vrijdagnacht dienst in de controlekamer van het Polderhuis.

RUUD MOLENKAMP (55), directeur van AquaStroom BV, een bedrijf dat gemalen op afstand bestuurbaar maakt. Wil graag een grote opdracht van de Polderdienst.

GIJS VELDHUIS (44), puzzelmaker en geocacher uit Purmerend. Gids bij de Stellingvrienden Waterland, een club die tochten langs de forten organiseert.

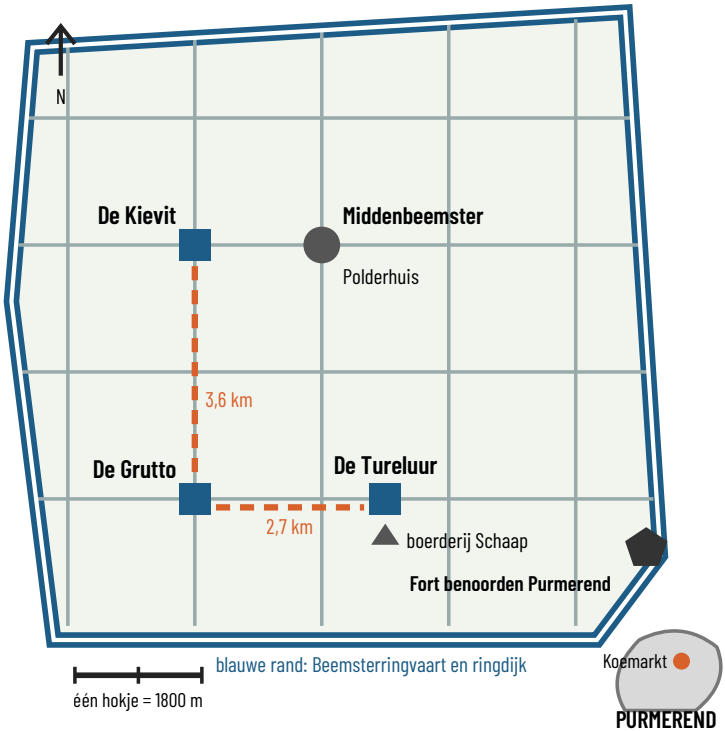
DAAN OVERVOORDE (31), vlogger uit Purmerend, bekend als PolderDaan. Maakt een documentaireserie over de mensen die de polder droog houden.

MARJOLEIN SCHAAP (50), kaasboerin. Haar boerderij ligt vlak bij gemaal De Tureluur.

SANNE VISSER, wijkagent. Neemt zaterdagochtend de verklaringen af.

> **DE DRIE GEMALEN.** De Kievit, De Grutto en De Tureluur pompen samen het regenwater uit de tochten van dit deel van de Beemster naar de ringvaart. Bij De Kievit staat het centrale bedieningspaneel voor alle drie.

Kaart van de Beemster

Schematische kaart, niet alles op schaal. De Beemster werd in 1612 drooggemaakt en is sinds 1999 UNESCO-werelderfgoed. Wegen en tochten lopen in een recht raster. De gemalen, het Polderhuis en de boerderij zijn verzonnen, net als hun plek op deze kaart.

Jouw codekaart

Houd hier bij wat je in elke kamer vindt. Zo zie je in één oogopslag hoe ver je bent, en hoeveel water er nog bij kan.

kamer	plek	code (3 cijfers)	letter	klaar om
K1	Gemaal De Kievit			
K2	De Koemarkt			
K3	Het rechte raster			
K4	Het fort			
K5	Gemaal De Tureluur			
K6	Gemaal De Grutto			

REKENTIP. Om 8 uur zit het water 40 centimeter onder de alarmgrens en het stijgt ongeveer 5 centimeter per uur. Kijk bij elke kamer naar de waterbalk bovenaan: hoe voller de blauwe balk, hoe minder tijd er over is.

SPEEL JE MET EEN KLOK? Zet een wekker op drie uur. Lukt het om het slot te kraken én de dader te vinden voordat hij afloopt?

Zaterdagochtend, 07.05 uur

Het is zaterdag 17 oktober. Buiten slaat de regen tegen het raam, en je bent nog maar half wakker als je telefoon zoemt. Femke Dekker. Dat is vreemd: Femke belt nooit zo vroeg.

STUK 1 · BERICHTEN VAN FEMKE DEKKER

07.05
Goedemorgen! Sorry voor het vroege uur. Ik heb jullie hulp nodig, en snel.

07.06
Vannacht heeft iemand onze drie gemalen in de Beemster stilgezet: De Kievit, De Grutto en De Tureluur. Hennie vond het om kwart voor zeven. Op het paneel in De Kievit staat nu POLDERSLOT, en het vraagt om een wachtwoord van zes letters.

07.07
Kunnen jullie het paneel niet gewoon resetten?

07.08
Nee. Bij drie foute pogingen blokkeert het helemaal. De fabrikant kan pas maandag een monteur sturen. Zo lang kunnen we niet wachten.

07.08
Met deze regen stijgt het water in de tochten ongeveer 5 centimeter per uur. Om 8 uur zitten we nog 40 cm onder de alarmgrens. Reken maar uit wanneer het mis gaat.

07.09

KAMER 1

Gemaal De Kievit

08.00	Water in de tochten: nog **40 cm** tot de alarmgrens	

Gemaal De Kievit is een stevig bakstenen gebouw met een vierkante schoorsteenvoet op de hoek. Het staat aan een rechte tocht waarvan het water vandaag bruin en hoog is. Hennie Kroes staat al in de deuropening, zijn pet nat van de regen. Hij knikt kort.

'Eenenveertig jaar,' zegt hij, 'en nog nooit heeft iemand míjn pompen stilgezet.' Hij houdt de deur voor je open. Binnen is het stil. Te stil. Normaal hoor je hier de pompen brommen, zegt Hennie; nu hoor je alleen de regen op het dak.

Het bedieningspaneel hangt aan de muur naast de oude stoommachine, die er nu als museumstuk bij staat. 'Maandag begint de verbouwing,' bromt Hennie. 'Dan gaat al dat oude spul eruit.' Op het scherm licht één woord op. Onder het scherm is met plakband een kaart vastgemaakt, beschreven in keurige blokletters.

'Ik ben vanmorgen met mijn pas binnengekomen,' zegt Hennie. 'Ik heb nergens aangezeten, behalve aan de deur.' Je telefoon zoemt: Femke stuurt twee bestanden door. Je gaat op een krukje zitten en begint te lezen.

STUK 2 · FOTO VAN HET PANEEL, ZATERDAG 08.02 UUR

POLDERSLOT

BEHEER VERGRENDELD · ALLE POMPEN GEBLOKKEERD

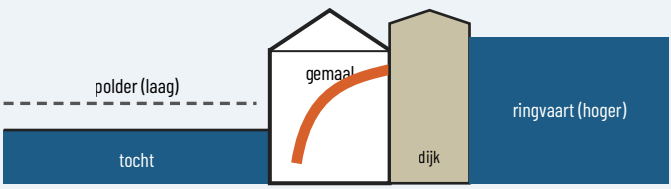
K1 K2 K3 K4 K5 K6

VOER HET WACHTWOORD IN (6 LETTERS)

POGINGEN OVER: 3

Boven de zes vakjes staan de kamers K1 tot en met K6. De letter die je in een kamer vindt, hoort in het vakje met hetzelfde nummer.

WEETJE · ZO WERKT EEN GEMAAL

De Beemster ligt lager dan het water eromheen. Regen loopt via sloten naar de tochten. Het gemaal pompt dat water omhoog, de ringvaart in. Staat het gemaal stil, dan blijft het water in de polder, en bij veel regen stijgt het snel.

Puzzel 1 · Het polderraster

De saboteur heeft een bericht verstopt in getallenparen. Het eerste getal is de **tocht** (de rij), het tweede de **weg** (de kolom). Zo betekent 2-3 dus: tocht 2, weg 3. Zoek elk vak op in het raster van kaart 1 en schrijf de letter op. Een schuine streep betekent: einde van een woord.

In het bericht staat waar je heen moet, en een getal van drie cijfers. Dat getal is jouw code voor kamer 1.

Jouw code: ☐ ☐ ☐ → Antwoordregister, p. 50

Hennie kijkt mee over je schouder. 'De Koemarkt,' zegt hij. 'Daar stond vroeger op dinsdag het vee.' Hij gaat bij het paneel zitten. 'Ik blijf hier.' Schrijf de letter uit het register bij **K1** en stap in de auto. Op naar Purmerend.

OP PAD? Kijk vanaf de ringdijk naar beneden: het land ligt lager dan het water. **THUIS?** Laat een knikker over een schuine liniaal rollen. Water stroomt ook naar beneden; een gemaal moet het omhoog duwen.